

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту ім. І. А. Маркіної

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

**ЛІДЕРСТВО ТА УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ
КУЛЬТУРОЮ**

освітньо-професійна програма Місцеве самоврядування
спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування
освітній ступень бакалавр

Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Розробник: **Вікторія ВОРОНІНА**, доцент кафедри менеджменту
ім. І. А. Маркіної, кандидат економічних наук, доцент

Полтава 2021 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Лідерство та управління організаційною культурою
Назва структурного підрозділу	Кафедра менеджменту ім. І. А. Маркіної навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Вороніна Вікторія , кандидат економічних наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 489 (навчальний корпус №4) ПДАА e-mail: viktoriia.voronina@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/voronina-viktoriya-leonidivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень для галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	За відповідним рівнем, дисципліни, що передують вивченню дисципліни: «Адміністративне право», «Адміністративний менеджмент», «Менеджмент», «Публічне управління», «Регіональне управління», «Самоменеджмент», «Публічне управління»

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: надання знань про теорію та практику з питань формування системи професійної компетентності (знань, прикладних вмінь та навичок) щодо використання принципів, типів, інструментів лідерства керівником, формування та відтворення індивідуальних і колективних форм поведінки співробітників організації засвоєння основ управління організаційною культурою.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування у майбутніх фахівців сучасного системного мислення та комплексу спеціальних знань у галузі виявлення закономірностей, причинно-наслідкових зв'язків та альтернативності сучасної організаційної культури; опанування студентами специфічних прийомів та інструментів управління поведінкою індивіда в організації, інструментів лідерства.

Компетентності:

загальні:

– здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

– здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

– здатність бути критичним і самокритичним;

– здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

– здатність планувати та управляти часом;

– вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

– здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

– здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

фахові:

– здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;

– здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання

управлінських продуктів, послуг чи процесів;

– здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;

– здатність до налагодження співпраці територіальних громад.

Програмні результати навчання:

– уміти організовувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції;

– уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції;

– уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування;

– уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Проблема лідерства у менеджменті. Теорії лідерства

Тема 2. Сутність, принципи та види організаційної культури

Тема 3. Лідерство як груповий процес

Тема 4. Імідж лідера. Гендерні особливості лідерства

Тема 5. Формування команд і робота в командах

Тема 6. Організаційна культура керівника підприємства

Тема 7. Сутність та особливості формування корпоративної культури

Тема 8. Комунікаційний процес в організації та ефективність управління

Тема 9. Форми впливу на партнерів по спілкуванню

Тема 10. Управління корпоративною культурою

Тема 11. Ораторське мистецтво лідера

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 годин

Кількість кредитів – 4,0

Форма семестрового контролю – залік

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти

Теми занять	Програмні результати навчання				Разом
	ПРН 7	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 14	
Тема 1. Проблема лідерства у менеджменті . Теорії лідерства		+			1
Тема 2. Сутність, принципи та види організаційної культури			+		1
Тема 3. Лідерство як груповий процес	+				1
Тема 4. Імідж лідера. Гендерні особливості лідерства				+	1
Тема 5. Формування команд і робота в командах	+				1
Тема 6. Організаційна культура керівника підприємства			+		1
Тема 7. Сутність та особливості формування корпоративної культури		+			1
Тема 8. Комунікаційний процес в організації та ефективність управління			+		1
Тема 9. Форми впливу на партнерів по спілкуванню	+			+	2
Тема 10. Управління корпоративною культурою		+		+	2
Тема 11. Ораторське мистецтво лідера	+				1
Разом	4	3	3	3	13
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	31	23	23	23	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	18	14	14	14	60

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	
Тема 1. Проблема лідерства у менеджменті . Теорії лідерства	6	4		10
Тема 2. Сутність, принципи та види організаційної культури	7	4		11
Тема 3. Лідерство як груповий процес		4	2	6
Тема 4. Імідж лідера. Гендерні особливості лідерства	7	5		12
Тема 5. Формування команд і робота в командах		5	2	7
Тема 6. Організаційна культура керівника підприємства		5		5
Тема 7. Сутність та особливості формування корпоративної культури		5		5
Тема 8. Комунікаційний процес в організації та ефективність управління	7	5		12
Тема 9. Форми впливу на партнерів по спілкуванню	7	5	2	14
Тема 10. Управління корпоративною культурою		5		5
Тема 11. Ораторське мистецтво лідера	6	5	2	13
Разом	40	52	8	100

Рекомендовані джерела інформації Основні

1. Алифанов С. А. Основные направления анализа лидерства. *Вопросы психологии*. 1991. № 3. С. 90-98.
2. Андросова О. Ф. Стратегія формування ефективної корпоративної культури підприємств машинобудування: теорія і практика в умовах мінливого середовища: монографія. Запоріжжя: ФОП Мокшанов В. В., 2019. 388 с.
3. Маркіна І. А., Вороніна В. Л., Дмитренко І. А. Лідерство як феномен сучасного менеджменту. *Економічний простір: Збірник наукових праць*. 2020. № 159. С. 88-91. 178 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/9007>
4. Організаційна поведінка: навчальний посібник для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності «Менеджмент організацій» / укладач: М. В. Матушкіна, Старобільськ, 2016. 200 с.
5. Охріменко О. О., Іванова Т. В. Соціальна відповідальність. Київ. 2015. 180 с.
6. Ринкевич Н.С. Організаційна культура підприємств: виклики, загрози та тенденції. *Економічний вісник Донбасу*. 2019. № 3(57). С. 123-136.
7. Розвиток лідерства / за заг. ред. І. Ібрагімової. Київ. 2012. 400 с.
8. Романовський О. Г., Гура Т. В., Книш А. Є., Бондаренко В. В. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник. Харків. 2017. 100 с.
9. Сергєєва Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. Лідерство: навч. посібн. Івано-Франківськ. 2015. 296 с.
10. Сопівник Р. В. Виховання лідерських якостей студентів аграрних вищих навчальних закладів. Київ. 2012. 500 с.
11. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник / О. Г. Романовський, Т. В. Гура, А. Є. Книш, В. В. Бондаренко. Харків, 2017. 100 с.
12. Фокіна-Мезенцева К.В. Мотиваційні основи корпоративної культури в системі менеджменту якості підприємства: теорія, методологія, практика: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 300 с.

13. Харчишина О. В., Мосійчук І. В. Управління розвитком персоналу: навч. посіб. Житомир: Житомирський держ. ун-т ім. Івана Франка, 2017. 176 с.
14. Хаустова В. Є., Решетняк О. І. Вплив підготовки кадрів вищої кваліфікації на науковий та економічний розвиток. *Проблеми економіки*. 2020. № 1. С. 43-51. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-1-43-51>
15. Язлюк Б. О., Вороніна В. Л., Гордієнко В. О. Кадрова політика підприємства: сутність та значення для потреб управління. *Український журнал прикладної економіки*. 2019. Том 4. № 4. С. 191-198. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/xmlui/handle/123456789/7775>

Допоміжні

16. Вороніна В. Л. Стратегические направления развития кадровой политики предприятия. *Формирование организационно-экономических условий эффективного функционирования АПК: сборник научных статей XII Международной научно-практической конференции (Минск, 28-29 мая 2020 года) / редкол.: Г. И. Гануш [и др.]*. Минск : БГАТУ, 2020. С. 403-406. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/7990>
17. Вороніна В. Л., Гордієнко В. О. Проблеми кадрової політики підприємств в умовах динамічного бізнес-середовища. *Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору: тези доповіді III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 24 березня 2020 р.)*. Полтава : РВВ ПДАА, 2020. С. 40-41. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/7776>
18. Вороніна В. Л., Горопашна А. В., Стовбун Д. Е. Стратегія розвитку персоналу в системі стратегічного менеджменту. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2021. Вип. 36/2021. С. 46-50. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/xmlui/handle/123456789/10726>
19. Вороніна В. Л., Дорошенко М. П. Класифікація організаційних структур управління. *Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 1 лист*. 2019 р., Полтава: РВВ ПДАА, 2019. С. 41-42.
20. Дергачова В. В., Федірко Г. А. Вплив корпоративної культури на конкурентоспроможність підприємства. *Актуальні проблеми економіки та управління: зб. наук. пр.* Київ: КПІ імені Ігоря Сікорського, 2018. Вип. № 12. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/130934>
21. Дорошенко М. П., Вороніна В. Л. Організаційна структура управління: сутність та класифікація. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. Том 30 (69). № 5. Ч. 1. С. 52-56. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/xmlui/handle/123456789/6242>
22. Зінчук Т. О., Левківський Є. В. Корпоративна соціальна відповідальність вертикально інтегрованих структур аграрного бізнесу як умова сталого розвитку. *Економіка АПК*. 2019. № 1. С. 39-49. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.201901039>
23. Кривоус В. Корпоративна соціальна відповідальність у контексті формування партнерських взаємовідносин між державою, бізнесом та суспільством. *Журнал європейської економіки*. 2016. Т. 15. № 2. С. 172-182.
24. Маркіна І. А., Вороніна В. Л., Філатова К. Є. Менеджмент персоналу в умовах стійкого інноваційного розвитку підприємства. *Підприємництво та інновації*. 2021. № 17. С. 39-42. URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/420>
25. Ринкевич Н. С. Особливості розвитку організаційної культури підприємства в сфері інформаційних послуг. *Ефективна економіка*. 2020. № 3. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2020/153.pdf.
26. Ринкевич Н. С. Стратегічне управління розвитком організаційної культури підприємств. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки / за ред. І. В. Ящишиної*. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2019. Вип. 14. С. 227-232.

27. Трушкіна Н., Ринкевич Н. Модернизация организационной культуры предприятий в эпоху цифровых преобразований. Agricultural and Resource Economics [International Scientific E-Journal]. 2020. Vol. 6. № 2. P. 144-173. <https://doi.org/10.51599/are.2020.06.02.09>

28. Трушкіна Н. В., Ринкевич Н. С. Маркетингова стратегія управління розвитком організаційної культури підприємств. Проблеми економіки. 2020. № 2(44). С. 303-311.

29. Трушкіна Н. В., Ринкевич Н. С. Організаційна культура підприємства в системі корпоративної соціальної відповідальності. Держава та регіони. Сер.: Економіка та підприємництво. 2020. № 3. Ч. 2. С. 14-21.

Інформаційні ресурси

30. Закон України «Про захист прав споживачів». URL: <http://www.rada.gov.ua>

31. Социальный менеджмент. URL: <http://www.grandars.ru/college/sociologiya/socialnyy-menedzhment.html>.

32. Кодекс законів про працю України. URL: <http://www.rada.gov.ua>